

ἀνήκουστος σχεδὸν συνείδησις ἐνηγχεῖ τώρα εἰς τὰ ὡτία του, προαναγγέλλουσα μέλλουσαν κρίσιν καὶ ἀνταπόδοσιν.

Δαιρόμενον τὸ πέλαγος καὶ συνωθούμενον ὑπὸ τῆς μανιώδους ἀνεμοταραχῆς, ρίπτει ἔξω πηλὸν καὶ ἀκαθαρσίαν. Ὡσαύτως ἡ συνείδησις τοῦ ἐνόχου, διαν κινηθῆ ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, συσσωρεύει ἐμπροσθεν τοῦ νοὸς τὰ ἐγκλήματα καὶ τοὺς μολυσμοὺς τῆς καρδίας καὶ τῆς ζωῆς. Ὁ πηλὸς καὶ ἡ ἀκαθαρσία τῆς θαλάσσης ἔκειντο ἐπὶ τοῦ βάθους καὶ ἡσάν ἀόρατα, ἑωσοῦ ἡ ἀνεμοταραχὴ ἔφερεν αὐτὰ εἰς τὸ φῶς. Παρομοίως αἱ ἀμαρτίαι μένουσι κεκρυμμέναι, καὶ ἵσως λησμονημέναι, ἑωσοῦ στείλη ὁ Θεὸς τὸ ἄγιόν του Πνεῦμα νὰ συγχεινήσῃ δῆλη τὴν φυχὴν τοῦ ἀνθρώπου. Τότε ἐνθυμεῖται τὰς λησμονημένας ἀμαρτίας του, καὶ ταράσσεται. Αἱ ἵνομια του βάλλονται ἐμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ τὰ κρύψα του ἀμαρτήματα προβαίνουσιν εἰς τὸ φῶς.

Ἄλλα φυχὴ οὕτω πάσχουσα, δὲν ἔχει ποῦ νὰ καταφύγῃ; Δέν εἶναι τρόπος νὰ ἔλαφωθῇ; Μάλιστα ὁ παντοδύναμος Σωτὴρ τοῦ κόσμου λέγει, “Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κάχῳ ἀναπάντων ὑμᾶς.” Προσκαλεῖ ἂ παντας ἀνεξαιρέτως, δισον βαρὺ καὶ ἀν ἥναι τὸ φορτίον των, δισον δεινὰ καὶ ἀν ἥναι τὰ ἐγκλήματά των. Σαῦλος ὁ Ταρσεὺς, ὁ πρῶτος τῶν ἀμαρτωλῶν, ὁ φονικῶν διωγμῶν ἐνοχος, καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, ἡτις εἶχεν ἐπτά δαιμόνια, τελενοὶ καὶ πόρναι, προσῆλθον εἰς αὐτὸν, καὶ εὗρον ἀναπαυσιν. “Απαντας ὑπὲδέχθη ἀνευ διακρίσεως, καὶ μὲ ἴσην προθυμίαν, ἔξαλείφων τὰς παρανομίας των, καὶ λέγων πρὸς αὐτοὺς, Θαρσεῖτε· αἱ ἀμαρτίαι τας εἶναι συγχειρημέναι! Ὁ ληστὴς, ὁ δύσνωμενος ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, καὶ ὁμοιογῶν ὅτι ἐπασχε δικαίως, εἶπε, Μνήσθητί μου, Κύριε, κτλ. καὶ πάραυτα ἔλαβεν ἄφεσιν ἀμαρτιῶν καὶ ὑπόσχεσιν αἰώνιου ἀναπάντεως ἐν τῷ παραδείσω. Ὁ Χριστὸς μόνον ἐμπορεῖ νὰ δώσῃ ἀνάπαυσιν εἰς τὸν ἔντρομον ἀμαρτωλὸν, λέγων εἰς τὴν τεταραγμένην φυχὴν του, ὡς εἰς τὴν τρικυμιώδη θάλασσαν, Σιώπα, πεφίμωσο!

Η ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ ΝΑΥΜΑΧΙΑ.

[Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς τραγῳδίας τοῦ Αἰσχύλου
Οἱ Πέρσαι.]

Ἄτοσσα, Χορὸς, Ἀγγελος.

Ἄτοσσα.

Λοιπὸν οἱ θεοὶ σώζουσι τὴν πόλιν τῆς Παλλάδος;

Ἀγγελος.

Ναὶ, σώζεται ἀπόρθητος ὑπὸ ἀνδρῶν δμάδος.

Τὰ θερμὰ στήθη τῶν ἀνδρῶν στερβός προμαχῶν εἶναι.

Ἄτοσσα.

Εἰπέ μοι πόθεν ἡρχισαν τῆς μάχης αἱ δδύναι;

Τῶν Ἀθηναίων ὥρμησαν τὸ πρῶτον αἱ τριήρεις,

* Η διός μου πρὸς τὰς ναῦς τὰς τόσας, θάρρους πλήρης;

Ἀγγελος.

Ὥ δέσποινα, τὸν διλεθρὸν αὐτῶν μας τῶν πολέμων
Κατέσκηψεν ἐπιφανεὶς ἀνδρίσις τις δαίμων.

Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἀνήρ τις Ἀθηναῖος

Ἐλθὼν αὐτὰ ἐνώπιον λαλεῖ τοῦ βασιλέως —

“Βασιλεῦ! ἀμά τῆς νυκτὸς ἡ ἐθενόχρους πτέρυξ

Εἰς τῶν βουνῶν τὰς κορυφὰς ἐπικυψῆ τὰς πέρις,

Οἱ Ἑλληνες δὲν μένουσι· τὰ ταχυπόρα πλοῖα

Τὴν στρατιὰν θὰ σώσωσιν αὐτῶν ἐν εὐκολίᾳ:

Καὶ ἄλλος ἄλλος φυγὼν διὰ δρασμοῦ κρυφόι,

Διατηρεῖ γαλήνιον τὸ φῶς τοῦ λοιποῦ βίου.”

Εἰς τοῦ ἀνδρὸς τὴν δολερὰν φυχὴν μὴ ἐμδιτεύσας,

Ἄλλ’ οὔτε τῆς Νεμέσεως τὴν στάθμην ἀνιχνεύσας,

Εἰς τοὺς ναυάρχους πρόσταγμα δ ἄναξ εὐθὺς λέγει —

“Ἄμα τοῦ Φοίβου ἡ λαμπτάς παύση τὴν γῆν νὰ φλέγῃ,

Καὶ τοὺς αἰθέρας τῆς νυκτὸς δ πέπλος ἀμαυρώσῃ,

“Ἄπας” αἱ ναῦς εἰς τρεῖς σειρὰς εὐθείας νὰ ταχθῶσιν

Καὶ ἄλλαι μὲν περάσματα καὶ ἔκπλους ἃς φυλάττουν,

“Ἄλλαι δὲ τὴν τοῦ Αἴαντος πατρὶδ’ ἃς ἀποφράττουν·

Τρέμετε, ἀν οἱ Ἑλληνες τὴν νύκτα δραπετεύσουν,

Καὶ τὸν κοινὸν των διελθον νὰ φύγουν ἐπισπεύσουν·

Αἱ κεφαλαὶ σας, μάθετε, θενὰ πληρώσουν τοῦτο.”

Ο βασιλεὺς εἰς ἔξαφιν θυμοῦ ἐλάλει οὕτω·

Τὰς ἀποφάσεις τῶν θεῶν νὰ μάθῃ δὲν ἡγρύπνει·

“Ἐκαστος τότε μὲ φυχὴν πειθήνιον ἐδείπνει·

‘Ο ναύτης περὶ τὸν σκαλαμὸν ἐφήρμοττε τὴν κώπην·

‘Οτ’ ἔδυσεν δ ἥλιος, καὶ τῆς νυκτὸς κατόπιν

Τὸ σκότος ἐπεχύνετο, τὰς τάξεις των οἱ πάντες;

Προθύμως κατελάμβανον τὰ πλοῖα ἀναβάντες.

Οἱ ναύαρχοι προστάττουσι τὸ πλοῦν των ἐπομένων,

Καὶ πλέουν διπος ἔκαστος ἐστάλη ὡρισμένος·

Καὶ οὕτω διαπλέοντες τὸ πᾶν περιζωνύουν,

Καὶ τὸν ναυάτην ὄμιλον παντόθεν περικλείουν·

‘Η νῦξ ἔχωρει· δ στρατὸς ἐσίγα τῶν Ἑλλήνων·

Κρυπτὴ δὲν ἡτοιμάζετο φυγὴ τις ὑπὸ ἐκείνων·

Άλλ’ ἀμά τις διόδοτεπτος Ἡλίος, ὡς νέα κόρη,

Ἐπέχυσε τὸ λυκαυγές ἐπὶ τὰ πέριξ ὅρη,

Καὶ μέλος ἐναρμόνιον τὰ ὕπτα μας προσβάλλει·

Τὸν ὅρθιον μελωδικῶς παιᾶνα ἀντελάλει·

Τῆς Σαλαμίνος δ Ἡλίω. Οἱ Πέρσαι τὴν ἀπάτην

Γνωρίσαντες ἐβρίσφεταν εἰς λύπην βαρυτάτην·

‘Ο πρωῖνος παιάνων φυγὴν Ἐλλήνων δὲν μηνύει,

Άλλα τῆς μάχης ἀνοικτὸν τὸ στάδιον δεικνύει·

‘Η σάλπιγξ ἐνθουσιασμὸν καὶ θάρρους ἔκείνων·

Τοῦ στρατιώτου τὴν φυχὴν εἰς δόξαν παροτρύνει·

Τὸ κῦμα ἀπὸ κελεύσματος μυρίαι κῶπαι σχίζουν,

Κ’ ὑπὸ δίκιν μας αἱ πᾶσαι των τριήρεις ἀρμενίζουν·

Τὸ κέρας των τὸ δεξιὸν εὐτάκτως προηγεῖτο,

Καὶ πᾶς δ στόλος; Βαστερον κατόπιν ἐκινεῖτο.

Άμοιβαδὸν ἔχοντο εἰς τοὺς δέρας ἥχοι,

Καὶ ταῦτα ἔκαστος ἡμῶν ἀκούων ἀνηγνύει·—

‘Άλλ’ ὡς παιδεῖς λαμπρῶν καὶ ἐνδόξων προγόνων

Εἰς τὴν πάλην καθεὶς διὰ προβαίνῃ!

Τὴν πατρὶδ’ ἀνυψοῦτε εἰς τῆς δόξης τὸν θρόνον!

‘Απὸ σᾶς τὴν ζωὴν πᾶς προσμένει·

Τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν τῶν πατρών λυτροῦτε!

Τῶν προγόνων ἡ κόνις παντοῦ βεβηλοῦται
Οἱ τῶν θλων ἀγὸν προσημαίνει.

Ἄυτὰ κ' οἱ στρατιῶται μας διὰ Περσίδος γλώσσης
Ἀπῆτων, καὶ μετὰ ψυχῆς ὄντος ἐνθουσιώσες.
Καὶ ναῦς τὸ χαλκοῦν ἔμβολον νέως τίνος προσθάλλει.
Ἐξ τῶν Ἑλλήνων συμπλοχὴ ἑγείρεται μεγάλῃ.
Ναῦς τις τὰ κόρυμβα νέως Φοινίσσης ἀποθραύει,
Καὶ ἀλληλής ἔχθρικῆς τριήρους στέρνα φαύει.
Καὶ πρῶτον μὲν τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ τὸ ρεῦμα ἀντεῖχε.
Ἄλλ' ὅτε πάντας τὸ στενὸν παράλιον συνεῖχε,
Καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀρωγὴ ταχεῖα ἡδυνάτει,
Καταστροφὴ αὐτόματος τῶν πλοίων ἐπεκράτει.
Τὰ σκάφη συγχρουμένα ὑφ' ἐσυτῶν ἔθλωντο.
Αἱ νῆσεις αἱ Ἐλληνικαὶ ἐντέχνως ἔξωρμῶντο,
Καὶ πανταχοῦ καταστροφὴν ἐπέφερον· τὰ σκάφη
Ὑπτίαζον μὲ τὸν στρατὸν, δις καὶ συγκατεστράψαν.
Ἡ θάλασσα ἐκρύπτειον ὑπὸ τῶν νυκτίων.
Αἱ ὑφαλοὶ καὶ αἱ ὁκταὶ ἐπλήθυνον μυρίων
Πτωμάτων, καὶ οἱ βάρβαροι ἀτάκτως, τρομαλέως
Ἐπὶ τὰς ναῦς ἐβρίπτοντο καὶ ἔφευγον ταχέως.
Ἀπτηπισμένον στρέφοντες εἰς τὰ ὄπίσια βῆμα
Μὲ θραύσματα διέσχιζον κωπῶν τὸ λευκὸν κύμα,
Καὶ ἐσκορπίζοντο παντοῦ ὡς ἄγρα δειλῶν θύννων.
Ἀντήχουν τὰ παράλια ὀλοφυρμὸν καὶ θρῆνον,
“Ἐως τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ἔκαλυψε τὰ πάντα.”
Ἄλλ' ὅμως διηγούμενον τὰ θλιβέρα συμβάντα
“Ημέραι δέκα δὲν μὲν ἡ ἀρκοῦν τὸ πᾶν νὰ ἴστορήσω,
Κοὶ τοῦ δεινοῦ τὸ μέγεθος πρὸς σὲ νὰ παραστήσω.
Περὶ τοῦ πλήθυνος τῶν νεκρῶν αὐτὸ προσθέτω μόνον.
“Ημέρα μία οὐδαμοῦ δὲν εἶδε τόσον φόνον.

X. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ.

ΑΙ ΤΕΧΝΑΙ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ.

ΤΗΝ 2αν Ιανουαρίου τοῦ τρέχοντος ἔτους ἐτέθη ἐν Λονδίνῳ ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος τοῦ Βασιλικοῦ Χρηματιστηρίου ὑπὸ τοῦ Πρύγκιπος Αλβέρτου, συζύγου τῆς βασιλίσσης Βικτορίας. Τὸ οίκοδόμημα τοῦτο θέλει γένειν ἐν ἀπὸ τὰ ἐν Αγγλίᾳ μεγαλοπρεπέστερα, μνημεῖον ἔξαισιον τέχνης, καὶ τὸ κέντρον ὅπου θέλουν ἐνεργεῖσθαι αἱ ἀξιολογώτεραι ἐμπορικαὶ πράξεις τοῦ Βρετανικοῦ βασιλείου καὶ τοῦ κόσμου.

Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην παρευρέθησαν πολλοὶ τῶν ἐπισημοτέρων εὐγενῶν, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ὁ γραϊκὸς Δούξ Οὐελλιγκτὼν, ὅστις ἔκαμεν εἰς τὴν ὄμιλίαν του τὰς ἀκολούθους ἀξιομημονεύτους παρατηρήσεις — Συνήλθομεν σήμερον ἐνταῦθα, νὰ ἑορτάσωμεν, προβιθάσωμεν, καὶ διαιωνίσωμεν τὰς τέχνας τῆς εἰρήνης ἐλπίζω δὲ ὅτι οὐδέποτε πλέον ἐπὶ ζωῆς μου θέλω ἀκούσειν ἑορτασμόν τινα τῶν τεχνῶν τοῦ πολέμου! Μόλις ἔξεφώνησε τὰ λόγια ταῦτα, καὶ τὸ παρευρισκόμενον πλῆθος τρανῶς καὶ κατ' ἐπανάληψιν ἀνευφήμησε.

Καὶ νήμεις ἔξ οὐλῆς ψυχῆς εὐχύμεθα μετὰ τοῦ πρεσβύτου καὶ περιβούτου στρατηγοῦ ποτὲ πλέον μήτε εἰς τοὺς χρόνους ἡμῶν, μήτε εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα, νὰ μὴν ἀκουσθῇ ἔξυμνησις ἡ ἑορτασμὸς τις τῶν τεχνῶν τοῦ πολέμου!

Καὶ ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐν Αμερικῇ εύρισκονται πολλοὶ τὴν σήμερον, ὅπαδὸι γνήσιοι τοῦ Ἅρχοντος τῆς εἰρήνης, ἄνδρες φιλήσυχοι καὶ εἰρηνοποιοί, οἵτινες προτείνουσι τὴν ἀξιολόγον ἐρώτησιν, Πάντοτε θέλει καταβιθρώσκειν ἡ ρόμπαλα; Τὰ λογικὰ πλάσματα τοῦ Ὕψιστου δὲν ἐμποροῦν ἄλλως πως νὰ τελειώνωσι τὰς διαφοράς των εἰμὶ ὡς ἄγρια θηρία; Χάριν τῆς ἀνοσίου φιλοδοξίας ὀλίγων τινῶν, πρέπει νὰ ἔξακολουθῶσι τὰ σκληρὰ ἔθιμα τοῦ πυλέμου; Εἴναι ἀράγε ἀναπόφευκτος ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ γυμναζῶνται χιλιάδες καὶ μυριάδες τῶν πλέον εὐρώστων νέων εἰς τὰς πολεμικὰς τέχνας, καὶ νὰ καθηπτίζωνται μὲ πῦρ καὶ θεῖον, καὶ μόλυbdον καὶ στίλβοντα χάλιβα, πρὸς διεθρον τῶν ὄμοιών των; Μετὰ τόσους αἰῶνας ἔξολοθρευτικοῦ πολέμου δὲν εἶναι καιρὸς ἥδη νὰ ἔχυπνηση ἀπὸ τὸν λήθαργον αὐτοῦ ὁ πεπολιτισμένος κόσμος, καὶ μάλιστα οἱ Χριστιανοὶ, καὶ νὰ ἴδωσι καὶ νὰ καταπάύσωσι τὰ δεινὰ τῆς μάχης καὶ τῆς σφαγῆς;

Άλλα τίνι τρόπῳ, τοσὶς ἐρωτηθῶμεν, ἐμπορεῖ νὰ θεραπευθῇ τὸ κακὸν τοῦτο; Τί δύναται νὰ γένη πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ τόσον φιλανθρωπικοῦ σκοποῦ; Άς ἐνθαρρύνωνται πανταχοῦ, ἀποκρινόμεθα, αἱ τέχναι τῆς εἰρήνης. Άς διδάσκωμεν τοὺς νέους νὰ βδελύσσωνται τὸ πνεῦμα καὶ τὴν πρᾶξιν τοῦ πολέμου καθ' ὅλας τὰς λεπτομερείας του. Άς ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ αὐτοῦ τὴν ψευδῆ δόξαν, μεθ' ἡς ρήτορες καὶ ποιηταὶ τὸν περιέβαλον, καὶ ἂς φανῆ γυμνὸς ἐμπροσθεν τοῦ κόσμου, ὅποιος εἶναι, τέρας, καρδίαν ἔχον στερεάν ὡς ὁ λίθος, σκληρὰν μάλιστα ὡς ἡ κάτω μυλόπετρα (Ιωβ, μάζ. 24.) τέρας ἀνθρωποκτόνον καὶ αἰματοχαρές, οὔτε γηπέων, οὔτε νέων, οὔτε γερόντων φειδόμενον.

Ἄραγε δὲν ἡμπόρουν αἱ μεταξὺ διαφόρων ἐπικρατειῶν ἔριδες καὶ διαφοραὶ νὰ συμβιθάζωνται διὶς αἰρετοκρισίας; Δὲν ἡμπόρει νὰ διορισθῇ σύνοδος τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἔθνων, ἢτις νὰ συζητῇ καὶ νὰ διαλύῃ ὅσας ἥθελον προκύπτει μεταξὺ αὐτῶν ἀλληλομάχους ἀντιποιήσεις; Ό τρόπος οὗτος δὲν εἶναι κατορθωτός; καὶ δὲν ἥθελεν εἰσθαι πολὺ καλήτερος παρ' ὁ διὰ τῆς συγχρούσεως καὶ τῆς ἀμοιβαίκας σφαγῆς πολυδαπάνων στρατευμάτων;

Δογαριάζεται ὅτι περὶ τὰς ἔξ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ἀπωλέσθησαν εἰς τοὺς πολέμους τοῦ Βοναπαρτίου. Ποῖος δὲ, φρένας ἔχων, ἥθελεν ἐπιθυμήσει ποτὲ δόξαν ἀποκτηθεῖσαν διὰ τῆς θανατώσεως τοσούτου πλήθους, καὶ τῆς θλίψεως τοσούτων μητέρων, χηρῶν, καὶ ὀρφανῶν;

Μεταβολὴ πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ εἰς τὴν δημοσίαν ὑπόληψιν περὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῆς πρᾶξεως καὶ τῆς φύσεως τοῦ πολέμου· εἰς κατόρθωσιν δὲ τούτου ἀπαιτεῖται ἡ συνδρομὴ τοῦ τύπου καὶ τοῦ ἀμβωνος. Τὸ καθ' ἡμᾶς, γαίρομεν ὅτι ἀνήρ, ὅποιος ὁ Δούξ Οὐελλιγκτὼν, εἰς τῶν μεγίστων στρατηγῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος, ὅστις πολλαχοῦ ὀδηγήσει μεγάλα καὶ νικηφόρα στρατεύματα, ἔξεφρασε τὴν ἐλπίδα ὅτι οὐδέποτε πλέον θέλει ἀκούσειν ἑορτασμόν τινα τῶν τεχνῶν τοῦ πολέμου. Μετὰ τοῦ πλήθους δὲ